

Réval u. 14.

UJ KELET

ESTI-DOPOLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— 450
Félévre	— 240
Negyedévre	— 130
Egy hónapra	— 45
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 2 lei	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 12 ck
Egy szám	— 1 ck

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ-HIVATAL ES NYOMDA

Cluj, Kolozsvár, St. Baron L. Pop (Brassai-utca) 10.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhivatalai — 977 Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a szerkesztőségnek címezendők. Kéziratokat nem adunk vissza

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 47. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5688. évfolyam I. — 1923. április 17. Kedd

Veszélyben az iskola

A kisebbségi középiskolákról kiadott kormányintézkedést ma már csak egy szempontból nézhetjük, a kényszerű adottság látosságából, amely tulajdonképpen nem egyéb, mint a román államhatalom négy év óta folytatott iskola- és zsidópolitikájának következetes továbbfejlesztése. Az új iskolarendelet az egész erdélyi zsidóságot érinti. Nem írhatják számlájuk javára, sem cionisták, sem nemicionisták, sem haladók, sem konzervatívok, meghallgatásunk és megkérdésünk nélkül bocsátották ki s a mi feladatunk nem lehet egyéb, vizsgálni azt, hogy a rendeletengedte határokon belül miképpen védhetjük meg közös kulturánk egyetemes, nagy érdekeit. A vitatkozás és perbeszálás ideje elmúlt. Tényekkel állunk szemben, jövőre kiható adottságokkal és ezek a tények egyformán érintik az egész erdélyi zsidóságot, tekintet nélkül arra, hogy annak melyik pártjához, vagy árnyalatához tartoznak. Maga a tény a következőkre sürthető össze: Veszélyben vannak a zsidó iskolák s ha a zsidóság nem áll talpra mint egy ember, hogy létüket anyagilag és erkölcsileg megalapozza, akkor az elkövetkező zsidó generáció nevelése és irányítása kihull a kezéből és az ifjuság újra a tragédiás zsidó választura kerül.

Az Uj Kelet mai számában egy nyilatkozatot közlünk, amely hű keresztmetszefét adja az erdélyi zsidó iskolaügy helyzetének. A középiskolák vezérfelügyelője mondja el benne a kormány megfélembizhetetlen szándékait és azokat az intézkedéseket, amelyek a jövőben a középiskolai oktatást szabályozni fogják. Eszerint a jövő tanévtől kezdve a kisebbséghez tartozó diákok csak saját felekezeti iskoláikat látogathatják és a zsidó iskolák tanítási nyelve csak héber, vagy román lehet. Súlyos feltételek, mert nem mérlegelik eléggé a pedagógiai és anyagi lehetőségeket. A zsidóságnak azonban e súlyos feltételek között is meg kell találnia az utat, amely egységes céljainak valóra váltásához vezet. Nem szabad visszariadnunk az akadályoktól, ha azok némelyek előtt áthághatatlanoknak is látszanak. **Lényegében a mi iskolaproblémánk idő kérdése s az újabb kormányrendelet legfőbb hibáját abban ismerjük fel, hogy a tanítás nyelvére vonatkozólag oly rövid átmeneti időt engedélyez, amely már eddig is sokakban keltette fel a meggondolást, vajjon őszinték-e az intenciók, amelyekkel a kormány intézkedéseit indokolja s nem rejlik-e célzatosság mögötte. Nincs idő most rá, hogy rejtett célzatokat keressünk, de ha volnának ilyenek, még fokozottabban tennék kötelességünk, hogy kitartsunk iskoláink mellett és nagygyűfajlesszük őket.**

Ahogy az iskolák vezérfelügyelője a zsidó iskolák rendeltetését látja: szép és emberi. A zsidó iskoláknak valóban csak egy céljuk lehet, a zsidó népi kultúra fejlesztése s az ifjuságnak ilyen szellemben való nevelése. Igaz, ha a kormány szándékai valóban szívőbőjővők lennének, arra is gondolt volna a rendelet kibocsátásánál, hogy anyagilag és lehetővé tegye a zsidó iskolák működését és hajlékot adjon a ma még hajléktalan középiskoláknak. De éppen ezért nem keressük a rejtett szándékokat, éppen ezért vesszük készpénznek, hogy a kormány lehetővé akarja tenni a zsidó népkultúra fejlesztését. És ezért kell az utolsó pontig kihasználnunk a lehetőségeket, amelyeket a rendelet nekünk nyújt. Teremtünk zsidó iskolákat és fejlesztjük nagygyá a meglevőket. A zsidó iskola ma a becsület kérdése. Az állam erőpróba elé állított bennünket, kulturális és anyagi erőpróba elé, meg kell állnunk a próbát.

„Megesküdtünk halottainknak...”

Poincaré beszéde Dünkirchenben. Nem ürít ki a Ruhr-vidéket. Tiltakozás Cuno esseni gyászbeszéde miatt

(London, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Ruhr-vidékre és egész Németországra sorsdöntő volt a tegnapi nap. Két olyan esemény történt, amely ismét lehetetlenné tett minden közlekedési kísérletet Németország és az antant között. Az egyik Poincaré beszéde, amelyet Dünkirchenben mondott egy szoborleplezésnél. A szobrot a háboruban elesettek emlékére emelték.

— **Megesküdtünk halottainknak** — kezdte beszédét a miniszterelnök —, hogy nem engedjük ki kezünkől a győzelmet, amelyet ők az életük árán nekünk, élőknek, megszereztek. Drágán fizették meg ezt a győzelmet és ezért annál jobban meg kell hogy becsüljük. Németország nem teljesítette azokat a kötelezettségeket, amelyeket ráróttunk. Franciaországnak

százmilliárd frankot

kellett helyette a háború alatt felvett kölcsönök fedezésére kifizetnie. Emiatt határoztuk el magunkat a büntető szankciók a. Ha nem szálljuk meg a Ruhr-vidéket, Németország még hosszú évtizedekig elhuzta volna a jóvátételi összeg kifizetését. Ezzel teljesen kiszolgáltattuk volna magunkat neki. Amikor benyomultunk a Ruhr-vidékre, meggyőződünk arról, hogy

Németország le tudta volna szállítani az a szénmennyiséget, amelynek kiadását megtagadta,

mert már a béketárgyalások alatt úgy rendezkedett be, hogy esetleges megszállással számolva, a

A középiskolai rendelet végrehajtása

Milyen iskolába járhatnak a zsidó diákok. Ahol nincs állami középiskola? Pteancu dr. vezérigazgató nyilatkozata

(Kolozsvár, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) 6505—903... a közoktatásügyi államtitkárság vezetőjének, Pteancu dr. vezérigazgató rendeletének száma ez, mely a középiskolák tanításának új rendjét szabályozza. Ezt a számot már nemcsak a szakemberek, de a szülők és a tanulók is jól ismerik, hiszen e szám alatt döntöttek immár végérvényesen az erdélyi és bánági felekezeti középiskolák s ezzel sokezer diák sorsáról. Ez a rendelet az, amely a diákokat vagy az állami, vagy pedig saját felekezetük által fenntartott középiskolákba utalja.

De különösen érdeklí a rendelet a zsidóságot, mert külön foglalkozik a zsidó középiskolák sorsával, s ezek hivatalos tannyelvűl a hébert, illetve a román irja elő. Felelőleges e rendelkezések intencióit kritizálni, amikor a végrehajtás metelen szükségessége parancsolja, hogy megfelelően berendezkedjünk s megvessük a zsidó diákság középiskolai nevelésének alapját. Ép ezért szükségesnek láttuk, hogy a rendelet alkotójától, magától Pteancu dr. vezérigazgatótól tudjuk meg, miképpen hajtják végre e rendelkezést. Pteancu dr. vezérigazgató volt szíves minden irányban kiterjedő felvilágosításokat adni, melyek kétségtelenné teszik, hogy e rendeletet a legteljesebb eréllyel bár, de a pedagógiai szempontok figyelembevételével végrehajtják.

— **Miképpen képzelí el vezérigazgató ur a zsidó tanulók oktatásának ellátását?** volt az első kérdésünk.

— A zsidó iskoláknak át kell térniük — hangzott a válasz — a zsidó álláspontra. Nem lehet senkinek két székre ülni, mert a földre zuhan. A zsidó álláspont érvényesítése ne csak teoretikus érvényű legyen, de effektíve teljes életberendezésükben is megnyilatkozzék. Vigyék ezt következetesen keresztül, nehogy a zsidóság a jövőben parazita életre legyen kényszerítve. Mi a zsidó is-

ruhrvidéki szemet nélkülözhesse. A Ruhr-vidékről addig nem megyünk ki, amíg igényeinket ki nem elégítettük. Ha ellenállás lesz, megtaláljuk a módját, hogy érvényt szerezzünk jogainknak.

Ugyanabban az időben, amikor Poincaré Dünkirchenben ezt a beszédet mondotta, Bruxellesben Franciaország és Belgium kormányainak teljhatalmu megbízottai elhatározták,

nem ürít ki a Ruhr-vidéket, mert nem biznak Németországban.

A bruxellesi határozattal kapcsolatban a „Daily Telegraph” összegezi a Ruhr-ügy jelenlegi megoldási lehetőségeit.

Ezek: 1. Németország lemond arról a kívánságról, hogy csak a Ruhr-terület kiürítése után bocsátkozik tárgyalásokba. 2. Franciaország hozzájárul ahhoz, hogy Németország együttes javaslatot tegyen a szövetségeseknek. 3. Franciaország elfogadja a huszonötmilliárd aranyárka jóvátételt, ha ennek ellenében törlik Amerikát és Angliát illető adósságait.

Az antant politikájának megszilárdulását bizonyítja az a

tiltakozó jegyzék,

amelyet a francia kormány, Cuno fancellárnak az esseni temetésen tartott gyászbeszéde miatt, a német kormányhoz intézett. A jegyzékben a francia kormány bejelenti, nem tűrheti, hogy Cuno elleneségesen nyilatkozzék a szövetségesekről.

kolákat valóban a zsidóságnak akarjuk adni minden burkoltabb forma nélkül. Ennek összes konzekvenciáit le kell a zsidóságnak vonni. Ha a héber nyelvet nem tudnak teljes egészében bevezetni, úgy a történelmet, földrajzt és román nyelvet románul taníthatják a többi, héber nyelven tanított tananyag mellett. Vagy pedig teljesen románnyelvű tanítást kell bevezetni.

— **Lehetnek-e a zsidó tanulók más felekezeti kisebbségi iskolák tanulói?**

— Nem. Az oktatás az állam problémája, az állam kötelessége, hogy erről gondoskodjék. Ha tehát egyeseknek akár kollektív, akár felekezeti alapon történt csoportosulásnak még bizonyos kulturális igényei vannak, s azokat az állami iskolák útján nem találja kielégíthetőnek, jogában és módjában áll saját felekezetének kulturális igényeinek kielégítésére saját iskolákat felállítani. **A saját kulturális igényeiről van tehát szó, nem pedig a másokéről.**

— Ezt az elvet a legszigorúbban keresztül vesszük. Legfeljebb olyan kivételt tehetünk, hogy azokban a városokban, ahol csak felekezeti iskola van, állami pedig nincsen, főigazgatói engedéllyel megengedjük, hogy a jövő tanévben az ott lakó diákok felekezetre való tekintet nélkül ide beiratkozhasanak. Kivételesen a jövő tanévre a régi iskolájukban folytathatják tanulmányaikat azok, akik a jövő tanévben végeznek. Ehhez is kivételes főigazgatói engedélyre lesz szükség s csak pedagógiailag teljesen indokolt esetben adunk kivételes engedélyt. **Az elemi iskolákban s a középiskolák többi osztályaira azonban már most alkalmazzuk e rendelkezést.**

— **Beiratkozhat-e a zsidó tanuló állami iskolák magyar tagozatára?**

— Csak a román tagozatra. Vagy pedig a zsidó iskolákba. Ha kell, párhuzal osztályok felállítása árán, gondoskodni fogunk, hogy az állami is-

1923. április 17.
 nagy választás...
 Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-utca) 40. sz. Telefon...
 árban csak...
 PRIT...
 kapható...
 2-71...
 könyv...
 Timisoara...
 KEL TEST...
 kereskedése...
 Viteazul...
 14. sz...
 l a d á s...
 átadó...
 árval, előnyös...
 Hírlap-gyűjtemény...
 999 jellegre kiadó...
 Női divat...
 különleges...
 ár...
 háza...
 donságok...
 Y...
 öpenyre...
 OS ANYA...
 K nagy...
 1472...
 hiszi...
 bülést nyújt...
 közepette a...
 Orszesz...
 Szervezetünk...
 ar kora ifju...
 nunk kell...
 sem érhet...
 osan, mint a...
 szesszel...
 !

kolák minden jelentkező diákot felvehessenek, fajra, vallásra való tekintet nélkül. A numerusz klauzuszról szó sem lehet iskoláinkban.

— *Mi történik a külföldön tanuló középiskolai diákokkal?*

— Megfelelő vizsgák letételéhez kötöttem: a bizonyítványokat nosztrifikáljuk. Nem vonatkozik ez a Magyarországon szerzett bizonyítványokra, melyek érvényességét — válaszul a magyar kormány hasonló intézkedésére — el nem ismerjük.

— *Hajlandó-e az államhatalom a meglévő három zsidó középiskolán kívül újabb iskolák felállítását engedélyezni?*

— Amennyiben a törvényes intézkedéseknek megfelelnek s megfelelő garanciával működnek, — iskolaépületek, a tanárok fizetése, szertárak, stb. tekintetében — semmi akadálya nincs annak, hogy újabb iskolákat engedélyezzünk, vagy a meglévők működése elé akadályokat gördítsünk.

Eddig szól Pteancu dr. vezérigazgató nyilatkozata, mely teljes képét nyújtja a zsidó középiskolák kifejlődési lehetőségeinek. Így valóban a zsidóság feladatává vált, hogy az adott helyzetben ifjúságának útját könnyebbé és hasznosabbá tegye. A zsidó iskolát a rendelet az *egységes zsidóság* iskolájává tette, melynek feladata, hogy a zsidóság kulturális igényeit minden irányban kielégítse. Ha ennek a feladatának eleget nem tenne, úgy olyan jogáról mond le, melyet visszaszerezni ezután nem fog tudni.

LIQUEURS
Bogszá

שלמיט שאלמיט Szalámit postán utánvét mellett pontosan szállít
Winkler Mó' szalámigyára
Cluj, Piata M. Viteazul (Széchenyi-tér) 39 sz.
Tel. 12-90. Árjegyzék és -p- kívánatra ingyen

RÓTH cipész
1494

GLUJ, Str. St. O. Iosif

volt Szépi-utca

Mégis csak **CZINK** fest, tisztít vegyileg legszebben, legolcsóbban Cluj

Az ellenzék bukaresti nagygyűlése

Követelik a kormány azonnali lemondását. Kedden átszervezik a kormányt!

(Bukarest, április 16. Az *Uj Kelet tudósítójától*.) Az egyesült ellenzék vasárnap délelőtt tartotta meg nagygyűlését. Bukarest lakossága erre az alkalomra zsúfolásig töltötte meg a Dacia-nagyermet, amely nem tudta befogadni az érdeklődőket, úgyhogy az udvaron külön gyűlést rögtönöztek a kintszorultaknak.

A gyűlésnek, amelyen Gracovszky tenger-nagy, a parasztpárt egyik vezére elnökölt, első szónoka Vajda-Veovod volt, aki éles szavakkal támadta az uralkodó liberális rezsimet. Majd *Suciu* képviselő emelkedett szólásra és zúgó tapsvihar közepette kijelentette, hogy kilépett Jorga pártjából, mert nem azonosíthatja magát Jorgaéknak kompromisszumos törekvéseivel.

Popovici nemzetipárti képviselő beszéde után, aki kiváltképpen pénzügyi politikájáért támadta a kormányt, halálos csendben emelkedett szólásra *Maniu* Gyula.

A kormány megérett a bukásra

— A mai kormány — mondotta *Maniu* Gyula — a választási visszaélések egész sorát követte el hatalomrajutásának az érdekében. Az ország közvéleménye sohasem fogja elismerni a jelenlegi parlamentet, annál kevésbé, mert lábbal tiporja a csernovitzi, kisenevi és gyulafehérvári határozatokat. Az ország lakossága megelégtelt már a kormány törvénytelenégeit, a polgárság elkeseredése a tetőpontra hágott. *A kormány megérett a bukásra*, a liberálisoknak el kell pusztulniuk egyszer és mindenkorra Románia politikai életének a színteréről, a mai rezsimet a demokrácia eszméjének kormányrajutása kell hogy felváltsa. *Nagyromániát csak a valódi demokrácia alapján lehet kormányozni.*

Mondjon le a kormány

Maniu tomboló tapsvihárban fejezte be beszédét. Ezután a népgyűlés határozati javaslatot fogadott el. A határozati javaslat tiltakozik a kormány önkénye ellen. Megállapítja a gyűlés, hogy a liberális kormány uralomrajutása óta minden intézkedésével az ország gazdasági életének teljes lezüllesztését idézte elő. A liberális kormány gazdasági politikája a liberális töke szolgálatában áll.

Eladó család okból egy jólmenő gyár 1505

nagy műhelyekkel, telekkel,

11 lóerő áramengedéllyel,

teljes felszereléssel, átvehető lakásokkal.
Cim a kiadóhivatalban „750.000” jelige alatt

Ismeri Ön
már a
DIANA
sósorszesz

grandiózus hatását? Minden egészséges és minden beteg igazolhatja, hogy az elképzelhető legjobb siker csak

DIANA sósorszesz használatával érhető el.

és míg a liberális bankok vagyona megsokszorozódik, addig a kormány nemterődősége miatt a lakosság nagy rétege, különösen a tisztviselőosztály a legvégső nyomorúságba jutott. Az ország nem hajlandó tovább tűrni a kormány garázdálkodását és követeli, hogy a kormány *azonnal mondjon le.*

A gyűlés egy órákor délután ért véget. Utána tömeg zárt sorokban felvonulást akart rendezni Bukarest utcáin, de a kivezényelt rendőrségi és katonai kordon elálta útjukat. A tömeg ártörte a kordont, miközben néhány sebesülés történt. Többek között egy katonatiszt kardjával könnyebb sebet ejtett az „*Epoca*” egyik munkatársának az arcán.

Jelentős változások a kormányban

A „*Pressa*” jelentése szerint a kormányban a közeljövőben minden hivatalos cáfolat ellenére változások várhatók. Április tizenhatedikén ülést tart a minisztertanács, amelyen a miniszterelnök előterjeszti a kormányban végbemenendő változásokról való véleményét.

Bratianu kívánsága szerint *Inculec* és *Nistor* fognak tárcához jutni.

Nistor a maga részéről kijelentette, hogy vagy a közoktatásügyi, vagy a szépművészeti tárcát hajlandó vállalni. Tekintettel arra, hogy *Bratianu* nem akar lemondani Anghelcsuról, valószínű, hogy *Banut* áldozzák fel *Nistor*ért. *Inculec* a munkügyi tárcát fogja betölteni *Cosma* helyett, aki lemond.

Ugyancsak a keddi minisztertanácson mond le *Florescu*, akinek a helyére minden valószínűség szerint *Savcanu* kerül.

A kormány köréből szerzett információink szerint *Inculec* és *Nistor* tárcához juttatása nem pártszolgálatok jutalmazásaképpen történik.

A kormány meg akarja szüntetni a bezzarabiai és a bukovinai minisztériumokat és közigazgatásukat Erdély mintájára a bukaresti központból fogják intézni.

Igy a két tartományi miniszter felszabadul a jelenlegi beosztása alól és a kormány munkaképességüket más ügykörben kívánja igénybevenni.

Katonai gyakorlatra készülnek a bécsi kampsókeresztesek

A szociáldemokraták meg akarják akadályozni a gyakorlatokat. Az egyetemi tanács kilárt a numerusz klauzusz ellen hozott határozata mellett

(Bécs, április 16. Az *Uj Kelet tudósítójától*.) Hosszas szünetelés után a bécsi egyetem kapuinak is meg kellett volna tegnap nyitniuk. A megnyitásra az összes diákok, akik a szünet ideje alatt hazamentek, visszatértek. A visszaérkezett diákok között nagyon sok zsidó hallgató van, akik a lefolyt zavargások ellenére Bécsben akarják folytatni a tanulmányaikat, mert abban biznak, hogy keresztény diáktársaik már jobb belátásra jutottak és az előadások minden zavar nélkül megkezdődhetnek. A zsidó hallgatók szombat délután megjelentek az egyetemen és küldöttséget menesztettek a rektorhoz, hogy megtudják, megkezdődnek-e hétfőn az előadások. A rektor szívélyesen fogadta a diákokat és közölte velük, hogy keresztény diáktársaik délelőtt szintén küldöttségben voltak nála és ez a küldöttség bejelentette, hogy amennyiben az egyetemi tanács nem vezeti be a numerusz klauzusz, hétfőn megszállják az egyetem épületét, lezárják a kapukat és megakadályozzák, hogy a zsidóvallású hallgatók az épületbe jussanak. A rektor közölte a zsidó diákokkal a választ is, amelyet a keresztény hallgatók küldöttségének adott.

— Kijelenttem, — mondotta a rektor — hogy az egyetem tanácsa nem hajlandó változtatni a numerusz klauzusz ügyében hozott határozatán és amennyiben a keresztény diákok emiatt ismét megkezdődnek a zavargások, az egyetemi tanács maga fogja elrendelni az Alma Mater kapinak bezárását.

Mint hogy a keresztény diákok egyelőre egyáltalában nem mutatkoztak az egyetemen, valószínű,

hogy távolmaradásukkal tüntetnek tovább a numerus klanusz mellett. Tekintettel azonban arra, hogy az egyetemi tanács a félév elvesztésével sújta a távolmaradókat, valószínű, hogy a keresztény diákok megkezdik az összes zsidó diáktársaikkal együtt az előadások látogatását.

Az osztrák fővárosban egyébként a kampós-

keresztesek vasárnapra, nagy plakátokon, katonai gyakorlatot hirdetnek. A szociáldemokratapárt emiatt küldöttségben jelent meg a kormánynál és bejelentette, ha a védőrség vagy a csendőrség nem akadályozza meg a szélső jobboldaliak fegyvergyakorlatait, akkor a munkásság fogja azt a legelősebb rendszabályokkal meghátnítani.

A kolozsvári egyetemen megkezdődtek az előadások

Az első nap incidens nélkül telt el. Bukarestben súlyos zavargások voltak. A román diákság még nem jutott egységes elhatározásra

(Kolozsvár, április 16. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyetem megnyitásának napjára nem alakult még ki a román diákokban egységes állásfoglalás s így az egyetemi oktatás soráról ma még nem lehet biztosat tudni. Az első nap örvendetes eredményeként jegyezhető fel mindenesetre, hogy a kolozsvári egyetemen zavaró incidensek nélkül megkezdődtek az előadások. A román diákok nagyrésze nem jelent meg az egyetemen. Jacobovici rektor és a tanári kar bizakodással tekint az események elé és reméli, hogy a rendszeres tudományos munkának nem lesz több akadály. Szomorú ellentétben a kolozsvári diákok higgadt magatartásával Bukarestben súlyos zavargások kísérték az egyetem megnyitását. A kormány most már erős kézzel akarja helyreállítani a rendet és szigorú intézkedéseket helyez kilátásba. Kormánykörökben úgy tudják, hogy a diákság legnagyobb és komolyabb része mindenáron vissza akar térni az egyetemre és csupán egy kisebb rész akarja folytatni a harcot. A közeli napok fogják eldönteni, urra tud-e lenni a kormány a helyzetben, vagy nem.

Az egyetemi eseményekről a következő tudósításunk számol be.

Az egyetem megnyitásának a hírére a tegnapi nap folyamán a szünet miatt otthon tartózkodó diákok egy töredéke visszaérkezett Kolozsvárra. Az egyetemi hallgatók zöme még mindig odahaza tartózkodik és valószínűleg csak akkor jönnek be Kolozsvárra, ha az egyetem megnyitását véglegesen lehet tekinteni.

Tegnap délután még teljesen bizonytalan volt a helyzet. Senki sem tudta, hogy a román diákság milyen álláspontot fog elfoglalni a kormány és az egyetemi tanács ismeretes rendelkezéseivel szemben. A román diákság nagyrésze maga sem volt tisztában a helyzettel. Megtörtént az is, hogy egynémely román diák a zsidó kollégától kérdezte meg: *nem-e tudja, hogy a zsidókat beengedik-e az előadásokra?*

A „Petru Maior“ gyűlése

Estére a „Petru Maior“ diákegyetemi közgyűlést hívott össze, amelyen a román diákság további magatartását vitatták meg.

A gyűlésen a kolozsvári egyetem román hallgatóinak csupán *egynegyedrése* jelent meg. Ennek ellenére a közgyűlést határozatképesnek jelentették ki. A szavazás folyamán — amelynek során igen sokan tartózkodtak a szavazástól — *százhatvannegyen* szavaztak a harc további folytatása mellett, *nyolcvanketten* pedig az előadásnak a zsidókkal együtt való hallgatása mellett.

A mai egyetemi előadások rendezéséről

Az orvosi fakultáson ma reggel Kolozsváron levő zsidó egyetemi hallgatók minden évfolyamon megjelentek az előadásokon. Az első és a második évfolyam óráin román egyetemi hallgatók *nem vettek részt*.

Ennek ellenére a professzorok, akik csak személyes igazoltatás után engedték be a tantermekbe a hallgatókat, a kevés számban megjelent zsidó és magyar hallgatók részére *megtartották az előadásaikat*. Katalógust nem olvastak, csak az előadásokon megjelent hallgatók neveit jegyezték fel. A felsőbb éveken, évfolyamonként csupán tíz-tizenkét hallgató jelent meg az előadásokon, zsidók és románok vegyesen. A megfelelő előadásokon közösen vettek részt és az előadások a *legnagyobb sűrűségben* rendezés nélkül folytak le. Az ötödik éven *Gane* professzor a megjelent hallgatók csekély számára való tekintettel nem tartotta meg gyermekgyógyászati előadását. A jogi fakultáson szintén gyér számban

jelentek meg a hallgatók, emiatt igen sok tanteremben elmaradt az előadás.

A bölcsészeti és természettudományi karon, ahol tudvalevőleg évfolyamonként csupán egy-két zsidó hallgató van beiratkozva, az elméleti előadások a legnagyobb rendben folytak le. A laboratóriumi gyakorlatok megnyitását ismeretlen okokból *egy héttel* elhalasztották.

Nyilatkozik a rektor

Az előjelekből következtetve remélhető, hogy az egyetemi előadások rendje zavartalan lesz és sikerülni fog az egyetemi hallgatóknak megmenteniök a folyó tanévet. Dr. Jacobovici egyetemi rektor ma reggel kijelentette a sajtó munkatársai előtt, hogy a béke és egyetértés immár visszatért az egyetem falai közé s a mai

Zavargások a bukaresti egyetemen

Bukarestből érkezett telefonjelentés szerint Bukarestben súlyos incidensek kísérték az egyetem mai megnyitását.

A keresztény diákok már a kora reggeli órákban röpiratokkal árasztották el az egyetem környékét. A röpiratokban, amelyekkel később teleragasztották az egyetem falait is, felszólítják a keresztény diákokat, hogy mindaddig, míg az egyetem falain belül zsidók tartózkodnak és míg a kormány nem bocsátja szabadon a legutolsó tüntetések alkalmával elfogott diákvezéreket, bojkottálják az egyetemeket. A felhívás eredményeképpen a jogi, orvosi karon és a politéchnikumon csupán a kisszámban megjelent zsidó hallgatók részére tartottak előadást a tanárok.

A legelső botrány reggel kilenckor a politéchnikumon tört ki. Budeanu tanár körülbelül tizenöt zsidó hallgató részére tartott előadást, *amikor cuzista diákok rontottak be a tanterembe és kiverték a mitsem sejtő zsidó hallgatókat*.

Kezdődik a tüntetés

Reggel féltíz órákor körülbelül háromszáz főnyi keresztény diák verődött össze s fenyegető kiáltásokkal vonult végig a Boulevardon. A tömeg az egyetem épülete felé tartott és az egyetem folyosóján helyezkedett el. A diákok pár perc múlva berontottak Longinescu jogi professzor előadótermébe, aki mintegy tizenöt zsidó hallgató jelenlétében tartott előadást. A keresztény diákok rátámad-

nappal kezdetét veszi a rendszeres munka, amelynek zavartalansága érdekében minden lehetőséget el fognak követni. A román diákság körében egyre növekszik a megértők tábora és a békés hang egyre jobban hódít. Folyton szaporodik azoknak száma, akik föltétlenül ragaszkodnak az egyetem megnyitásához és Anghelescu miniszter rendelkezéseit magukévé téve, hajlandók az egyetemi előadásokat a zsidó kollégáikkal együtt látogatni.

Az intranzigensek csoportja főképen jogászokból áll, míg az orvostanhallgatók orosz-lánrésze a mérsékelték taborát alkotja. Ez a tabor szeparálni is akarja magát az összidiákság mozgalmától.

Az orvostanhallgatók egyesülete ez ügyben ma estére gyűlést is hívott össze, amelyen az orvostanhallgatók magatartásáról fognak dönteni.

Eltávolítják a diákoktól a renitenskedő diákokat

Ma este Stefanescu-Goanga egyetemi tanár, a kolozsvári diákoktól igazgatója összehívta a diákoktól lakó hallgatókat és közölte velük, hogy legkésőbb hétfő délig nyilatkozatot kell kiállítani mindegyiknek, hajlandó-e rendszeresen látogatni az egyetemi előadásokat. Aki a nyilatkozat kiállítását megtagadja, azonnai eltávolítják a diákoktól.

tak a professzorra és a zsidó diákokra és súlyos inzultusok után kivonszolták a zsidó diákokat a folyosóra, ahol tovább bántalmazták őket.

Rögtönözött gyűlés az egyetem folyosóján

A keresztény diákok ezután az egyetem folyosóján gyűlést rögtönöztek. A gyűlés igen heves hangon folyt le és sűrűn tarkították „ki a zsidóval“ kiáltások.

Az egyetemi tanács értesítette a hatóságokat a történetekről. A rendőrség Niculeanu tábornok rendőrprefektus vezetésével azonnal ki is vonult és felszólította a diákságot, hagyja el az egyetem folyosóját. A diákság ellenszegülésére karhatalommal távolították el a zavargókat az egyetemről.

Anghelescu közoktatásügyi miniszter azonnal értesült az ügyről és a legszigorúbb intézkedések foganatosítását rendelte el. Újlag kijelentette, hogy

mindazokat a diákokat, akik a rendezésben részt vettek, *haladéktalanul ki fogják zárni az egyetemről*.

Egyszersmind elrendelte azt is, hogy a holnap nap folyamán az egyetemi tantermeket katonaság szállja meg és az ellenszegülőket azonnal tartóztassák le.

A ma délelőtti tüntetésekből kifolyólag a rendőrség egy egyetemi hallgatót le is tartóztatott.

Nagy összeesküvést fedeztek fel Londonban

A köztársasági párt Anglia egész mai berendezkedésének felhorítására készült. Az irekkel szövetkezve ki akarta kiáltani az Egyesült Angol-Ír Köztársaságot. Házkutatások és letartóztatások

(London, ápr. 16. Az Uj Kelet tudósítójától.)

Az angol fővárost nagy politikai összeesküvés fedezése tartja izgalomban. A londoni államrendőrség osztálya már hetek óta nyomoz egy összeesküvés ügyében, amely

az angol kormány tagjai és egyes aktív politikusok személye ellen irányul.

A nyomozás során vasárnap éjjel a rendőrség házkutatást tartott az angol köztársasági párt huszonhét tagjának lakásán. A házkutatás alkalmával

a párt két tagját letartóztatták,

mert kompromittáló iratokat találtak náluk. A rendőrség az iratokból megállapította, hogy a köztársasági párt tagjai különböző merényleteket terveznek. A merényletekkel Anglia egész mai berendezkedését *monarchista államformáját, kormányzati rendszerét és magasabb társadalmi osztályait fel akarták borítani*. Erre a célra ir felkelőkkel szövetkeztek. A merényletnek végrehajtását egy angolokból és irekkel álló anarchista csoportra akarták bízni. Az anarchistáknak az lett volna a feladatuk, hogy a londoni fogházakból mindene-

előtt kiszabadítsák az ir foglyokat. Ezzel egyidejűleg

a londoni rendőrség főnökét *agyon kellett volna löniök*.

Ha a rendőrség beavatkozását ilyképpen sikerült volna megakadályozniok, a vezető polgári politikusokkal már nyugodtan végezhetek volna. A merénylők a lázadás kirobbanásának napján

használatianná akarták tenni Londonban a gáz- és az elektromosműveket, hogy az így beálló sötétben könnyebben operálhassanak.

Ha a merényletek sikerültek volna, a köztársasági párt kikiáltotta volna az Egyesült Angol-Ír Köztársaságot.

A főváros államrendőrsége valószínűnek tartja, hogy a két letartóztatott volt a vezetője az egész államellenes mozgalomnak és elfogásával

elébe vágta a felkelés kitérésének.

A rendőrség folytatja a nyomozást és még sok letartóztatásra készül. Az angol kormány naponta kétszer kap jelentést a nyomozás eredményeiről. Politikai körökben *kapcsolatot keresnek az angol alsóház legutóbbi botrányos jelenetét és a most felfedezett összeesküvés között*.

mányt
egsokszoro-
ge miatt
a tiszt-
jutott. Az
mány ga-
ny azon-

rt véget.
kart ren-
rendőr-
tömeg át-
ülés tör-
ával köny-
munkatár-

rozások
n
rmányban
ellenére
kén ülési
sztereinek
változá-

és Nistor
te, hogy
zeti tárcát
Bratianu
inú, hogy
munkatgyi
i lemond.
on mond
lőszínűség

ormációnk
tása nem
esarábial
gazgatásu-
tból fog-

szabadul a
nkaképes-
enni.

zülnek
esek
a gyakor-
z klanusz

udósítójá-
egyetem
nyilniuk.
a szünet
A vissza-
hallgató
re Bécs-
kat, mert
saik már
minden
ó hallga-
gyetemen
oz, hogy
z előadá-

diákokat
aktársaik
ála és ez
yiben az
numerusz
em épü-
ályozzák,
lethe be-
kokkal a
hallgatók

rektor —
ő változ-
ott hála-
ok emiatt
yemmi tr
er kapui-

előre egy-
valószínű,
Cluj

Engros

Endetali

Karlsbadi porcellán edények, tábla-üveg.

Mindenféle poharak, demyonok, palackok,

lámpaárúk bármilyen mennyiségben legelőnyösebben

AUSLÄNDER LAJOSNÁL

Cluj, Piata Mihailu Viteazul (Széchenyi-tér) 39. Telefon 954 1353

Lloyd 1556
1526

Mégis csak a Szilágyi-Likőrök a legjobbak!

Fiatal segéd

fűszerszakmában jártias

felvétetik

Lusztig és Nussbacher

cukorkaüzletében.

Eredeti gyári árak!

Eredeti gyári árak!

„HELIOS“

kötött-szövött áruháza terakata

Cluj, Piata Unirii (Fötér) 7.

Óriási választék kötött és szövött árukban, harisnyák és keztyűkben!

Még sehol és soha

nem voltak kaphatók készen olyan kitűnő **öltönyök, felöltők, fluruhák,**

mint most

KATZ és MENDEL

cégnél Cluj, Fötér 10. szám.

Szövetek nagy választékban.

— „Második Sámson“. Jeruzsálemből írják nekünk: Az európai sajtó egy része sokat ír most a Bécsben és a közép-európai városokban szereplő Breitbarth nevű óriásról, aki láncot tör, vasrudat csavar és autót enged átrobogni magán. Nálunk Szafedben is produkálta magát egy ilyen ember, nem cirkuszi és mulatóbeli közönség előtt, hanem kint a gyarmaton ehalucok társaságában. Ő maga is ehaluc, a neve Ábrahám Liberson, akit a nép a „Második Sámson“ névvel becéz. Liberson kalapácsot soha nem használ, mert az öklével öt-hat centiméterre könnyű szerrel be tud verni egy szögét akár a falba, akár kemény deszkába.

Terjed a tomesvári sztrájk

Félbeszakadtak a tárgyalások. Három és félszer munkás sztrájkot

(Temesvár, április 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Temesvár munkássága napok óta sztrájkban áll, mely a békés kifejlés helyett egyre terjed. Vasárnap este már remény volt arra, hogy a megegyezés létrejön, a munkásság engedett merev álláspontjából s huszónöt-százalékos bérkövetelését husz százalékra szállította le. A Bánsági Gyáriparosok blokkja azonban a felajánlott 15 százalékos emelésén változtatni nem hajlandó s így a tárgyalások — remélhetőleg csak rövid időre — megszakadtak.

Hivatalos adatok szerint a sztrájkban 3400 munkás vesz részt. Sztrájkban állnak a textilgyárak — így a Gyapjuipar rt. — és a vas- és fémipari munkások. A munkaadók tömör blokkját egyetlen vállalat, a Hinterseher és Klug gyár törte meg, mely teljesítette a munkások követeléseit s a kollektív szerződést megkötötte. Ezért a gyáriparosok a vállalatot bojkott alá helyezték.

Részletes sztrájk van a sörgyárban, minden munkás sztrájkol a szeszgyárban, továbbá a vagonjavító műhelyekben.

A sztrájk érdekes momentumra volt, hogy Coste prefektus magához hívatta a temesvári rendőrség vezetőit és az egyes minisztériumok temesvári képviselőit. Ezekkel együtt megállapították azokat a vállalatokat, melyek — mivel közüzemek, vagy állami szállítást látnak el — munkásai sztrájkba még akkor se léphetnének, ha nem is volna ostromállapot. Ezek a vállalatok itt következnek: Villanytelep, víz- és csatornaművek, villanyosvasút, kenyérgyár, Műmalom, Béga-malom, Kratochwill-malom, turbinalep, vágóhid, Gyapjuipar rt., Weisz-

féle textilgyár, „Turul“ és a Kramer cipőgyár, kalapgyár, kenderkötő és szövőgyár, tejközpont, a szeszgyár vagonjavítója, tejjápar-vállalat, Löffler-féle textilgyár, Fortuna vászon-szövő, Ürményi, Krausz és Adler-féle bőrgyárak, Polgár cementgyár, Prohászka vagonjavító, Aurora vagonjavító, gázgyár, dohánygyár, ecetgyárak és jéggyárak, Higienia vegy-tisztító, Hauser szappangyár. Egyesült Olaj és Szappanművek, „Dura“-gyár, kátránygyár és Grozit aszfalt- és kátránygyár.

A határozat értelmében Voileanu munkügyi inspektor felszólította a szakszervezeti tanácsot, hogy ezeknél a vállalatoknál a munkásság 48 órán belül kezdje meg a munkát, illetve — amennyiben sztrájkba nem lépett volna — munkáját meg ne szakítsa.

Müller Kálmán szakszervezeti titkár erre Voileanu inspektor közvetítését kérte, melynek során a munkásság a 20 százalékos bérvajátást elfogadta, s kötelezte magát, hogy ma, hétfő reggel mindenütt felveszi a munkát. A gyáriparosok azonban csak 15 százalékos emelést hajlandók adni, mire hétfő reggel a Turul cipőgyár 700, a kalapgyár 280 munkása is sztrájkba lépett s egyedül a Higienia 80 munkása vette fel a munkát.

Coste prefektus haladékat adott a közüzemek s állami szállításokat végző gyárak munkásainak, hogy szerda reggelig határozzanak: hajlandók-e munkába állni.

A sztrájk tehát egész vonalon tart. A munkásság hangulata bizakodó, a gyárosok viszont a hatóságok erejében bízva, álláspontjukból nem akarnak engedni.

PALESZTINA-MUNKA

Palesztina-kiállítás Londonban. Londonból jelentik Az 1924. évben megtartandó világkiállítás előkészületei már nagyban folynak. A kiállításon Palesztina számára külön csarnokot építenek. A csarnok felében kizárólag zsidó mezőgazdasági és ipari termékek lesznek kiállítva. A cionista végrehajtóbizottság kereskedelmi és ipari osztálya már megette a kiállítandó tárgyak kiválasztására való előkészületeket.

Szefárdok és askenázok harca Haifában. Haifából jelentik: Az itt élő zsidóság között az utóbbi időben ellentétek merültek fel. Az ellentétek az ugynevezett askenáz és szefárd csoportosulásokból indultak ki. A zsidóság helyvezetői azonban módot találtak arra, hogy az egységbontás ne fájjon el és az elmúlt héten a zsidóság nagygyűlésén, amelyen ötszázán jelentek meg, elhatározták, hogy tiztagu bizottságot küldenek ki, amely az ügyek megvizsgálása után jelentést tesz a helyi zsidóság képviselőinek. A bizottság valószínűleg bírósággá fog átalakulni, amely döntő fórumként fog itélkezni a két zsidó hitközség felei között felmerült vallásügyi kérdésekben.

Moszkvai operaénekesek Jeruzsálemben. Jeruzsálemből jelentik: Az elmúlt napoknak nagy művészi eseménye volt Mr. Mast és Mr. Kané moszkvai operaénekeseknek Szafedben és Jeruzsálemben való fellépése. A két zsidó operaénekest, akiket egyébként a világ legjobb énekesei közé sorolnak, a közönség óriási ovációkkal ünnepelte. Velük együtt fellépett Preobrazsenszkaja, hírneves keresztény orosz énekesnő, aki héber nyelven adott elő operaáriákat.

Zsidó és angol archeológiai társaságok együttműködése. Jaffából jelentik: A Zsidó Archeológiai Társaság elhatározta, hogy kutatásokat fog végezteni azokon a helyeken, amelyeknek Palesztinában a zsidóság számára történeti vonatkozásuk van. A társulat első munkája azoknak a sír emlékeknek a felkutatása lesz, amelyek az olajfák hegyén már a földre süppedtek. Kiásatják azonfelül a nyugati fal körüli sírköveket is. Ki fogják emelni Zakariás próféta és más zsidó történeti jelentőségű halott sírhelyét. A zsidó archeológiai társaság együtt fog működni a Palesztinában ásatásokat vezető brit társulatokkal és nem tartják kizártnak, hogy intenzív munkával sikerülni fog Dávid király sírját és a Dávid király házából származó többi királyok nyugvóhelyeit megtalálni.

„Augustin Sándor“

férfidivatkülönlegességek

Harisnya, keztyű és kötött-árukülönlegességek eredeti gyári árban

BLATT

1894

kötött-szövött áruháza

Cluj-Kolozsvár, Fötér 13

Löwy Sándor női divatáruháza Petroseniben

keres azonnali belépésre egy idősebb **segédet.** Csak elsőrangú szakmabeliek és jó eladók ajánlkozását kérem. Személyesen bemutatkozóknak utiköltségét megterítem. 5442

Legolcsóbban fest, tisztít az

UNIO

gőzmosógyár

Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1882

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidékin megrendeléseket postán eszközölök

H

Uj Kelet az es napilapja.
Elfizetési árak:
félévre 240
Uj Kelet cikke jelölésével
felelős szerkesztő

Letartózt

ganyok ölték me beismerő val
(Nagyvárad)ának telefonjelenemették el a tr cost. Kozics esz sztrárke koporsóra elírva: Besszer agok a gyilkoss eltek és értesite Sándor magyar as jelezte is é

Eddig nég atták Rostás S es Horvát Sándó szzaka folyamán

Kis János rát még alibit as Sándor inga ényseritit. Rost szor azt mondta rem magát, de r ében összezavar mondja el a gy

— Lakato gyilkosságra. aki korcsnába meg a Luká yan tudnán pta szóval munk.

— Egysz zszelni. Azt n és ha Isten kor egy évig ol megélhetünk birében állott, nem is lesz elég ámentünk But Istvánért. A tov lakásán tartottt gányok jól ism nyoknak szállást

— Péntel nem tudom ki emlékszem, hog mászni, Lakatos nem tud maga. Később nagy z én elszaladtam.

Igy hang Delután azonban jegyzőkönyvbe kat visszavonn menteni és azt Bugatz Piroskát elhagyta a falu

Az öreg az értelmi szer többiek valamé ság végrehajtás zolni látszik az lével az összes nak. A nyomoz

— Mária ből jelentik: M utazott. A pály tagjai bucsuzta távol van a fő — Elhal sét. Megirtuk, napra összehívt lését. Dél előtt

HIREK

Uj Kelet az egyetemes erdélyi és hánsági zsidóság napilapja.
 Helyettesítő árak: Egy hónapra 45 lei, negyedévre 130 lei, félévre 240 lei, egész évre 450 lei.
 Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
 Felelős szerkesztő: Marton Ernő dr.

Letartóztatták a mezőtelegdi gyilkosokat

A cigányok ölték meg Besszer plébánost, Rostás Sándor beismert vallomása. Eltelt az áldozat

(Nagyvárad, apr. 16. Az Uj Kelet tudósítójának telefonjelentése.) Ma délután három órakor történtek el a tragikus sorsú Besszer Hugó plébános. Kocsis esperes bucsuztatta el a halottat. A nagykepeporsóra arany betűkkel a következő van írva: Besszer Hugó, élt ötvenkét évet. A hatóságok a gyilkosság színhelyét lezárták és lepecsételték és értesítették a meggyilkolt öccsét, Besszer Sándor magyar csendőrkapitányt, aki már távirattal jelezte is érkezését.

Letartóztatások

Eddig négy letartóztatás történt. Letartóztatták Rostás Sándor kövesdi, Kiss János lugosi és Horvát Sándor nagyváradai cigányt. Az egyik az iskola folyosóján megszökött.

Kiss János és Horvát Sándor tagadnak, Horvát még alibit is igyekezik bizonyítani, de Rostás Sándor ingadozó vallomása ellenmondásokba ütköztet. Rostás kétféleképpen is vallott. Először azt mondta Horvát Sándornak: nem ismerem magát, de mikor egy véletlen eset következtében összehaverodok, megtörök és a következőkben mondja el a gyilkosságot:

— Lakatos Sándor biztatta fel a többieket gyilkosságra. Egy alkalommal együtt ültünk az alkori korcsmában Lukácsnál, Lakatossal, Horvát Sándorral és Lukács feleségével és beszélünk arról, hogy tudnánk egy kis pénzt szerezni. Lukács azt mondta szóval az egész társaságot, mi csak hallgattunk.

Ha Isten segít

— Egyszerre csak Lukács a papról kezdett beszélni. Azt mondta, a papnál igen sok pénz van és ha Isten segít és meg lehet ölni a papot, akkor egy évig nem kell majd dolgoznunk, mégis megélhetünk. Miután a pap igen erős embernek látszott, Lakatos azt mondta, négy emberre is lesz elég a pap megölésére és éppen ezért megmentünk Butumba-Varga Mihályért és Rostás Sándorért. A további megbeszéléseket Erdélyi Lajos lakásán tartottuk. Erdélyi magyar ember, de a cigányok jól ismerik, mert ő szokott a kőbörzsgyűjtőknek szállást adni.

Heten indultunk

— Péntek este heten indultunk a pap ellen, de nem tudom kinél voltak a husángok, csak arra emlékszem, hogy amikor a kerítésen fel akartam mászni, Lakatos rám szólt: na maga Sándor bácsi, nem tud maga már mászni, maradjon hát itt kint. Később nagy zajt hallottam, lármát és lövéseket és én elszaladtam.

Igy hangzott Rostás Sándor első vallomása. Deletán azonban, amikor Marosán csendőrmester megkérdezte, igyekezett a vallomásából sokat visszavonni, különösen Lukácsot igyekezett menteni és azt állította, hogy a Fuchs Mórál és Bugatz Piroskánál megkísérelt betörés után Lukács elhagyta a falut.

Az öreg cigány vallomásából kitűnik, hogy az értelmi szerző Lakatos Sándor volt és hogy a többiek valamennyien segédkeztek neki a gyilkosság végrehajtásában. A cigányok bűnösségét igazolni látszik az is, hogy a letartóztatottak kivételével az összes többi gyanúsítottak székében vannak. A nyomozás folyik.

***

— Mária királyné Raguzában. Bukarestből jelentik: Mária királyné tegnap este Raguzába utazott. A pályaudvaron a királyi család összes tagjával bucsuztak a királynétől kivéve a király, aki távol van a fővárosból.

— Elhalasztották az ipartestület közgyűlését. Megirtuk, hogy a kolozsvári ipartestület vasárnapra összehívta az 1918 óta elhalasztott közgyűlést. Déllelőtt 10 órakor gyülekeztek a Főter 23

szám alatt levő helyiségében a testületi tagok, akik azonban csak száználolcovan jöttek össze. Az elnök 11 órakor az alapszabályokra való hivatkozással kijelentette, hogy a gyűlést nem lehet megtartani, minthogy ahhoz alapszabályszerűen az ipartestület tagjai felének jelenléte szükséges. Az elnök kijelentette azután, hogy a közgyűlést a jövő hét vasárnapján délelőtt 10 órakor tartják meg ugyanebben a helyiségben. Az iparosok megjelenését Simonescu vezérfelügyelő és Peptea tanácsos arra használták fel, hogy magyarázó előadást tartottak az adóívek helyes kitöltéséről. A pénzügyi reszort egyébként a kamarába delegálta egyik tisztviselőjét, Fogarasi Aladárt, aki naponta délelőtt 9 órától 1-ig és d. u. 4 órától 6 óráig áll a felek rendelkezésére.

— Áthelyezték a kolozsvári üzletvezetőség forgalmi osztályának főnökét. A CFR. bukaresti vezérigazgatósága Coltescu Constantin felügyelőt, a kolozsvári üzletvezetőség forgalmi osztályának főnökét Jasiba helyezte át.

— A kolozsvári molnárok nem kötötték még meg a várossal a szerződést. Megirtuk, hogy a kolozsvári molnárok csak abban az esetben adhatják a kenyér- és liszthivatal által megállapított magasabb maximális áron a lisztet, ha ugyan-csak maximális árban vállalják a város lakosságának és helyőrségének augusztusig való lisztellátását. A molnárok azonban ezt a feltételt csak abban az esetben tudnák teljesíteni, ha buzájukat maximális áron szerezhették be. Ezt azonban sem az országgrszben, sem a regátban nem érhetik el. Az erdélyi molnároknak ezenfelül az a hátrányuk, hogy a szükséges buzamennyiséget vagy a regátból, vagy pedig a Bánátról tudnák beszerezni, ami lényeges költségdöbbletet jelent. Ezt a terhet maximális ár mellett a malomüzemek nem bírnák el. A prefektus, aki a malomtulajdonosoknak ezt az érveletet elfogadta, felszólította a Malomszövetség útján a kolozsvári molnárokat, hogy adjanak be külön-külön ajánlatokat. Az ajánlatok közül néhányat már ma beadtak, ezeket a prefektus ma este magával is vitte Bukarestbe, ahol a kereskedelmi miniszter fog dönteni ezek sorsa fölött.

— Az ipari és kereskedelmi vállalatoknak kimutatást kell beadniuk a rendőrséghez. A kolozsvári rendőrség felhívja a városban levő összes kereskedelmi és ipari vállalatokat, május elsejéig adjanak be kimutatást a vállalat cégéről, címéről és tulajdonosának nevével a bejelentő hivatalhoz.

— Három tagja van az ir kormányának. Londonból jelentik: Az ir köztársaság pénzügyminiszterének letartóztatása folytán De Valera kabinetjében, amelynek megalakulásakor tizenkét tagja volt, már csak hárman maradtak. Valószínűnek tartják, hogy a republikánusok kapitulálni fognak.

— Felsőbírási per a kolozsvári hadbírószágon. A hatodik hadtest hadbírószága ma délelőttre tüzte ki Bokor Mártonnak a felsőbírással, izgatással és hatóságok bírálgatásával vádolt bánffyhungyadi lelkész bűnperének főtárgyalását. A tárgyalásra tizenkét tanút idéztek be. Ezek közül négy a vád, nyolc a védelem tanuja. Legérdekesebbnék ígérkezik Andrei Sándor dr. ügyvédnek, Bánffyhungyadi kamarai képviselőjének tanuvalomása. Ki fogják még hallgatni Savu Leontin tagosító mérnököt, Triff Joan és Crainic Jenő jósikafalvi román birtokosokat, akik mindketten Bokor Márton ártatlanságát igazolják. Beidéztek még Vencel Miksa erdőtanácsost és Csűrös József református esperest. A tárgyalás elnöke Starisiu ezredes-hadbíró lesz.

— A Szamosvölgyi és az Acsev. díjtételeit a CFR. díjtételeire emelik fel. A bukaresti CFR. vezérigazgatóság elrendelte a Szamosvölgyi és az Acsev-vonalak díjtételeinek a CFR. díjtételeivel való egységesítését. Ennek következtében ezeken a vonalokon május 1-től kezdve a személyjegyek eddigi árát huszónöt, a teherszállítás díjtételét harminchárom százalékkal emelik. Az állomások raktártelepeinek bérét szoroztven százalékkal drágítják meg, de a Szamosvölgyivel erre vonatkozólag kötött szerződések érvényben maradnak.

— Emelkednek a házak Budapestén. Budapestről jelentik. A lakásrendelet hatása alatt az ingatlanforgalom rendkívül élénk lett. Az árak emelkednek. Lipotvárosi bérházakért száz-kétszázmillió koronát kérnek. A Gellérthegyén és a Rózsadombon sok villa cserélt gazdát. Egy-egy villáért átlag hatvanmillió koronát fizettek.

— Száz százalékkal emelték a gyógyszerárakat. A kolozsvári egészségügyi reszort a napokban átiratot intézett a gyógyszerészekhez, melyben a gyógyszerárak különböző áremelését engedélyezi. Az árak husz százaléktól száz százalékgig emelkedtek, a gyógycikkek szerint. A drágító intézkedés alá tartoznak a külföldről hozott készítmények is. Az este tíz óra után kiadandó gyógyszerkért ötven százalékkal magasabb árakat lehet szedni, ezt az árkülönbözetet azonban az inspekción segédnek között kell szétosztani. A gyógyszerek árának drágulásával a rosszul fizetett és súlyos szolgáltatási viszonyok között lévő gyógyszerészek akcióit indítottak helyzetük javítására. Az Erdélyi és Bánáti Gyógyszerészek Szövetsége hétfőn este gyűlést tartott, amelyen fizetéstüknek ötven százalékkal való felemelését és szolgáltatási idejük szabályozását követelik.

— Fások gyűlése. Az Erdélyi Faegyesület kolozsvári körzete hétfőn délután hét órakor Szentes Károly alelnök elnöklété mellett az egyesület helyiségében ülést tartott. Az ülés az egyesület brassói közgyűlése elé terjesztendő javaslatokkal és indítványokkal foglalkozott.

— A nagybányaiak szerda estig meghosszabbítják tárlatukat. A nagybányai festőművészek Isac Emil művészeti főfelügyelő kérésére elhatározták, hogy kolozsvári tárlatukat szerda estig meghosszabbítják. A meghosszabbításra az adott okot, hogy a bukaresti írók és művészek, akik szerdán reggel Kolozsvárra érkeznek, meg akarják tekinteni a kiállítást.

— Házasság. Nussbächer Szerén Bosintamare, Rosner Izidor Careii-Mare jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Brecher Szerénke Naszód és Wilhelm Redlich Bistrita jegyesek. (Minden külön értesítés helyett).

Mózes Jenő Bóján eljegyezte Hochmann Mariskát Nagysebes. (Minden külön értesítés helyett.)

— A háztartási alkalmazottak igazolványainak ellenőrzése. A kolozsvári rendőrség nemrégiben hirdetményben szökött fel az összes háztartási alkalmazottakat, váltsák ki arcképes igazolványkönyvüket a bejelentő hivatalban. A jelentkezés határideje március 30-án lejárt. Kolozsváron nyolcezer háztartási alkalmazott van, akik közül csak ezeregy száz jelentkezett. A rendőrség hivatalos közgei most házról-házra járva fogják ellenőrizni, ki nem váltotta ki az igazolványát. Aki még egyáltalában nem jelentkezett, vagy régi ideiglenes igazolványát nem cserélte ki állandó könyvecskére, azt magas pénzbüntetéssel, esetleg elzárással sújtják.

— Két súlyos karpárba Budapestén. Budapestről jelentik: Tegnap délelőtt két súlyos kimeneteli karpárba ment végbe a Santelli-vívóteremben. Az egyikben az ellenfelek Kirchner Ferenc tengerésztest és Landauer Ede voltak, Kirchner a második összecsapásnál kettévágta Landauer fülét, ugyanakkor Landauer hónaljvágással megsértette Kirchner ütérét. Az orvosok erre párbajképtelenséget állapítottak meg. Kirchnert be szállították a Verebély-klinikára, ahol megoperálták. Állapotában javulás állott be. A párba oka szerelmi ügy. A másik karpárbajt a Fodor-vívóteremben dombovári Schulhoff Géza ügyvéd és Stumm Ferenc osztrák tartalékos pilótahadnagy vívta. Schulhoff mély vágást ejtett Stumm száján. A párbajt szintén nem folytathatták. Stumm sérülése nem súlyos.

— Tűz a bécsi Konzerthausban. Bécsből jelentik: A Konzerthaus vasárnap esti hangversenyén a színpad oldalfüggönyei a fényszóróktól meggyulladtak. A színpadi személyzet idejekorán észrevette a tüzet és megakadályozta továbbterjedését. A kár jelentéktelen.

— Ki talál egy aranyórát? Április 15-én (vasárnap), a Szentpéteri templomtól a Strada I. Leg. Ardeiene-ig (Dohány-utca) vezető uton elveszett egy duplafedélű női aranyóra, lánccal és éremmel. Megtaláló illő jutalomban részesül. Cim: a kiadóban.

* Elegáns tavaszi ruhákra legújabb divatu himzések divatlap szerint gyönyörtien készülnek a „Mühimző szalonban“ Str. Memorandului 15. (v. Unió-u.) Ugyanott plissirozás, gouvrirozás minden nagyságban.

* Ne pusztítsák el az arcbőr báját és fiatal üdeségét ártalmas puder használatával. A „Ramses“ (Páris, 21 Rue Royale) valódi francia puder ártalmatlan, tapad az ajcbőrhöz és meg szépíti a bőrt.

Közgazdaság

Kereskedelmi érdekcsoportok tömörülése. Az Uj Kelet megírta, hogy a kolozsvári Munkaadók Szövetsége karöltve a Nagyiparosok Szövetségével azon munkálkodik, hogy kimondja a két szövetség fúzióját. Az új egyesülés címe ez volna: Nagyiparosok és Munkaadók Szövetsége. A termelőknél ez a terve kereskedőkörökben azt a gondolatot vetette fel, hogy a kereskedelmi érdekeltségek különböző alakulatai is — így a Liszt-kereskedők Szövetsége, az Élőállat Szindikátus, az Erdélyrészi Gabonaszindikátus és más alakulatok egy nagyobb csoportban tömörüljenek. A tömörülés célja a szabadkereskedelem intézményes biztosítása, az uszorabíróságok reformja, a vámdíjtételeknek a kereskedelmi érdekek szerint való szabályozása, a kiviteli és behozatali ügyeknek a kereskedőképviselőkkel való együttes rendezése és a tarifális kérdések megoldása. Mindezeket és sok más egyéb kereskedelem politikai problémát egyöntetűen és határozottan lehet elintézni abban az esetben, ha ezek nem külön-külön, hanem egymás mellett küzdenek a kereskedelem érdekeiért. Az új csoportosulás módot fog keresni, hogy a termelők megalakuló szövetségével állandó érintkezésben legyen.

A Faegyesület brassói közgyűlése. Megírtuk, hogy a Faegyesület e hónap 21-én tartja közgyűlését Brassóban. A közgyűlés iránt az egész országgrészen általános érdeklődés nyilatkozik meg. Az egyesület már elkészítette választmányi jelentését, amelyet a tagok a közgyűlésen nyomtatásban kapnak kézhez. Előző nap a Gyáriparosok és Munkaadók Országos Szövetsége fog ülést tartani, délután a Faegyesület tart elnöki értekezletet, este kilenc órákor pedig a választmány. A közgyűlésen a kormány is képviselteti magát, valószínűleg egyik miniszterrel, azonfelül jelen lesznek az ország közgazdasági életének kiválóságai is.

Riasztó hírek a bankbetétekről. Az utóbbi napokban bankkörökben az a hír terjedt el, hogy a kormány kebelében terv merült fel arra, hogy a jövőben a bankok csak alaptőkéjük arányában, tehát korlátozott összegekben fogadhassanak el betéteket. A bankok legtöbbször ez az intézkedés mindenesetre katasztrófális lenne. Ez ügyben kérdést intéztünk több kolozsvári bankigazgatóhoz, akik kijelentették, hogy szintén hallottak a tervről, de kivételét keptelenségnek tartják. Nem tudják, kiknek az érdeke ilyesmit híresztelni, azonban nem tartják komolyan az ügyet és nem hiszik, hogy a kormány e fajta intézkedés életbejuttatásának tervével foglalkozna.

A tordai csokoládé és cukorkagyár nem alakul át. Bejárta a sajtót a hír, s így az Uj Kelet is közölte, hogy a tordai csokoládé és cukorkagyár Potaiissa néven közkereseti társaságból részvénytársasággá alakul. Most arról értesítenek, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, a tordai csokoládégyár változatlanul megmarad, míg a Potaiissa, mint önálló részvénytársaság alakulás előtt áll és május 15-én lesz az alakuló közgyűlése, ha csak az alakulást újból el nem halasztják.

A mai valutapiac

A svájci frank és a magyar korona újabb esése
A múlt számunkban jelentettük, hogy a svájci frank állandóan esik és már paritáson is lehet kapni. A frank esése ma tovább tartott s elérte a 38.55-ös kurzust Kolozsváron. Az előnyös kínálat miatt főképpen magánosok keresték a frankot.

A magyar korona a belföldi pénzpiacra megint esett, annak dacára, hogy Zürichben már hetek óta stabil (12). Egy lejért már 27.50-et is fizetnek a pesti devizaközpont 23-as kurzusával szemben.

A cseh korona iránt a kereslet csökken, alig van forgalom.

Irányzat: lanya.

Április 16-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

2650—2750 magyar koronát,
10150—10250 német márkát,
0.46—0.46¹/₂ dollárt,
32800—33200 osztrák koronát,

9.10—9.11 olasz lírát,
7.14—7.17 francia frankot,
2.62—2.65 svájci frankot.

Valutapiac április 16-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1392, London 986, Newyork 210¹/₂, Róma 1040, Zürich 3875, Prága 640, Bécs 31, Budapest 5.50.

Bukarest. Valuták: Márka 110—115, léva 150—160, török lira 125—135, font sterling 990—996, francia frank 1400—1405, svájci frank 39.25—40, lira 1000—1020, drachma 250—260, dinár 216—220, dollár 211—211¹/₂, napoleon 800—810, osztrák korona 31—31¹/₂, magyar korona 475—500, cseh korona 600—620, lengyel marka 55—60.

Zürich. Nyitás—Zárlat: Berlin 261—261, Newyork 549¹/₂—550, London 2558—2559¹/₄, Páris 3667¹/₂—3663, Milano 2737¹/₇—2738, Prága 1640—1640, Budapest 12+12.25, Belgrád 560—560, Bukarest —, Varsó 125—125, Bécs 77.25—77.25. Bécs lebélyegzett 77—77.

Berlin. Nyitás: Róma 1057, London 98.150, Newyork 21.250, Páris 1419, Zürich 3867, Prága 633.25.

A budapesti devizaközpont hivatalos árfolyamai: Font sterling 20875—21475, szokol 134—140, lej 22—24, svájci frank 825—855, marka 21.50—23.50.

Budapesti tőzsdényitás: Salgó 151000, Rima 28600, Déli vasut 16000, Államvasut 74300, Cukoripar 485000, Ganz-Danubius 2200000. Irányzat tartózkodó.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A fenevad. (Vigjáték Irta Angelo Cana, fordította Kosztolányi Dezső.) Kedves ötlet vezet be e darabot: ha igaz a spiritszták állítása, hogy a meghalt lelke kézzelfogható tettekben materializálódni tud, miért ne tudná megtenni ugyanezt az élő ember lelke is, mégpedig teljesen függetlenül a testi öntudattól. Ebből az elgondolásból, melyet a bohózat öreg spiritsztája képvisel, parázs kis bizonydalom támad. Egy ügyefogyott szegény irodalomtörténetnarrát azzal gyanúsítanak, hogy a vágyai öntudatán kívül materializálódtak és amíg ő maga nyugodtan aludt ágyában, a belőle kiszállt és materializálódott vágy egy csomó gyanuitlan nőt csábított el és pedig a hercegnő parkjának kellős közepén. A darab végén aztán persze kivil, hogy a csábításokhoz a hercegnő jóképű inasának sokkal több köze van, mint a szegény filozofternek, de akkor már minden késő, mert a hercegnő maga is áldozata lett a materializálódott vágyaknak. Hogy pedig minden jól végződjék, a tanár is megkapja jutalmát a szerelmes bárókisasszonyban, akivel boldogan hagyja el a bosszorkányos hercegi kastélyt. A darab ötletes, vidáman pergő és telve van olyan szellemes malacságokkal, melyeket már-már csak egy paraszthajszál választ el a trágárságtól. A színészek mindannyian hálás szerepet kaptak és kiválóak voltak. Első helyen természetesen Poór Lilit kell említeni, a hercegnő szerepében. Lengyel Vilmos az ügyefogyott fiatal tanárt játszotta meg kacagató humorral. Forgács, mint mindig, most is intelligens volt, Mihályffy és Réthely a maguk tehetségével szintén erősen hozzájárultak a bemutató sikeréhez. Baróti Böske a bárókisasszony szerepét játszotta és a közönség nagy szeretettel vette tudomásul, hogy tudásos hosszu pihentetés után végre ő is szőhozjutott a színpadon. Végül meg kell még említeni Táray Búskét, aki, ha továbbra is így fejlődik, rövidesen a színház számottevő művésznői között lesz. A közönség végig jól mulatott.

A „Cantarea Romaniei” dalestélye. Az ország legnagyobb dalárdája, a „Cantarea Romaniei” dalegyesület szombat este mutatkozott be a kolozsvári román nemzeti színház színpadán. A dalosok telt ház előtt, hatalmas ovációk közepette adtak elő néhány nemzeti és klasszikus dalt Botez Marcel kiváló zenész, a dalegyesület karmestere vezetésével. Színház után a város a dalosokat és a meghívott vendégeket vacsorára látta a Newyork

éttermében, ahol katonazenekár játszott. A második fogás után a kolozsvári iparosok dalárdájának négy magyar dalt adott elő, amit nagy tapsal jutalmaztak a bukaresti dalárdisták. Az első pohárköszöntőt Petala tábornok mondotta az énekesekre majd Moga polgármester köszöntötte a vendégeket. Utána Stefanescu prefektus és Banescu egyetemi tanár beszélték. Az ünneplést a „Cantarea Romaniei” nevében Botez Marcel köszönte meg hála szavak kíséretében.

Zeneestély. Schüller R., a kolozsvári román opera karmestere csütörtökön este fél kilenc órákor tartja a zenekonzervatóriumban ötödik zene-felvételek estélyét. Az estély témája: Strausz Richárd Saloméja.

Heti műsor

Kedd délután 5 órákor Xa-Xa, vagy Az elrabolt hegykisasszony. (II. rész. Igen csető mozibárákkal Gyermeknek is engedélyezve. Jegysorozatszáma 344.)

Kedd este fél 8 órákor: Sevillai borbély. (Bálint Béla fellépésével. Operahelyiakkal Premierreprez. operettbéliet 45. szám. Előadás megkezdéséig a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Jegysorozatszáma 345.)

A színházi iroda közleményei: A fenevad negyedszer. Az a rendkívüli és páratlanító karrier siker, amit a fenevad című spanyol bohózat aratott arra indította az igazgatóságot, hogy ezt a finom mulatságos darabot ezen a héten még egy előadás kitűzze. Ezek szerint szombaton éjjel fél 11 órákor a Fenevad fog negyedszer színekerülni.

A kínos. Rendkívüli ambícióval és megfeszítéssel szorgalommal készült a színház a péntek esti bemutató előadásra. Pálffy Gyula és Irénnek, a Nagyváradi élő kiváló író népszerű műve, a kínos fog ezúttal színekerülni. A mozgalmas darab előadásában a színház csaknem minden tagja résztvesz. Még az agg Szendrői István is új szerepet vállalt benne. A kínos szombaton este másodszer fog színekerülni.

Bajadér. Ennek a hétnek a műsorán három estét foglal el a Bajadér. Szerdán tizenhatodszor, vasárnap tizenhatszodszor és hétfőn tizennyolcadszor fog adni a példátlan népszerű újdonságot.

Lányom hozományja 500 millió. Harmadik előadása lesz csütörtökön Földes Imre nagy sikert arató új darabjának, a Lányom hozományja 500 millió. Uj szereplő lesz ezen az előadáson Oláh Ferenc, a herceget és Berky József, aki Szüggyt játszott.

Mozihérek. Egyetem-mozgó: Szodoma Gomorha. Évek óta nem tapasztalt várakozás meg a Szodoma és Gomorha előadásait. Ez a hatalmas filmújdonság meséjének érdekes fordulatú kiállításának pazar gazdagságával, színészeknek teljes játékművészetével a filmalkotás csúcspontjára emeli a Szodoma és Gomorha két részből áll. Az első cím: A bűn, ezt az Urániában kedden és szerdán. Egyetem-mozgóban pedig pénteken és szombaton adja. Második részének címe: A bűnhődés. Ez az Urániában csütörtökön, pénteken és szombaton látható. A Szodoma és Gomorha előadásai minden nap 3 órákor kezdődnek, aki el akarja kerülni a torlódást, ezt a kora délutáni előadást nézi meg. Nagy Katalin cárnő. Már csak kedden és szerdán látható az Egyetem-mozgóban. Nagy Katalin cárnő hatalmas, hétfelvonásos történelmi tragédia. — A pletyka ő. Igen érdekes, izgalmas cselekményű társadalmi dráma fog csütörtökön Egyetem-mozgóban színekerülni. Címe: A pletyka ő. — Apolló-mozgó. Ma utoljára látható az Apolló-mozgóban A vörös E betű című kalandorfilm. Szerdán nagy felvonásos dráma kerül színe a zarándok napján. Csütörtökön és pénteken Paul Lindau híres regényéből A hazugságnak lesz a bemutatása, Aage Fönssel és Gadon Holberggel a főszerepekben.

*Központi téli kertben minden este 9 órákor nagy előadás. Beléptidij nincs.

ARTES

szövőművészeti műhely, Cluj
Strada Regala (Majális-u.) 33.

Készíti a legkényesebb igényeket is kielégítő **perza és szmyrna szőnyegeket**
Vállalja az összes keleti technikájú szőnyegeket szakszerű javítását. 1540

Telefon 81. **Ládagyár** Telefon 81.

Mindenmü ládákat és fadóbozókat összeszegezett és szétszedett részeken megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbb napon 1361

Sajovics és Lebovits fakeskedés és ládagyár Cluj, Strada Cernaui (volt Kajántói-ut.) 1 szám

TUNGSRAM A legjobb villanykörte Mindenütt kapható.

A vasár

Szépszáma

átódtak a bajr

KAC és KKAS

igáltak. Elő

ig a favorit

ék, egy héttel

te nem volt

ormája pedig

alagató bizotts

KAC—U

apata elbizako

élt KAC ell

agy főlényben

ndott. A más

zó KAC is tö

at és a 17-ik

nyoztes gölt or

en támadásait

s a mezőny le

chnltz, mellet

est. Az U. cs

lelt meg, hal

enül és kedv

nga és Bonci

mesvári bíró

KKASE—

őkén a szelle

játék rövid

KKASE kapuja

em volt a Vic

zabb esélye g

állal hátban

5-ik percben

ak hibájából

Victoria hátvé

svetkezménye

Victoria tiz em

nyenlítő gölé

a jól tömör

atív eredmén

vádelem tü

egyedül Pa

al említett. C

Törökvsé

lderbi ezutt

nyözelmi pálm

apat fokozott

Törökvsének

ghával a mag

yet Winkle Is

nyoi rekordk

Makkabe

szőze.

Temesvá

két temesvári

apata került

oktat Schiller

kat Schneider

Arad. A

Anar révén ve

adóban Gencsy

Brassó.

Budapes

UTE szenáció

ben 2:0 aran

golókat Kósa

hozta az MTK

tette a magya

zsídó csapat,

formájáról elte

az FTC osapa

mények: Töre

2:1 nagy

másodosztályu

és UTSE talál

így tehát em

lőre nem tis

SPORT

A vasárnapi mérkőzések

Szapszámú közönség előtt szeles időben folytak a bajnoki mérkőzések, melynek során a KAC és KKASE csapatai nem kis meglepetéssel győzték. Előbbi az Universitateat, az utóbbi pedig a favorit Victoriát győzte le. Általában a játék egy héttel a válogatott mérkőzés előtt, abszolút nem volt kielégítő. A számbajáható játékosok számára pedig igen nehéz probléma elé állítja a válogató bizottságot.

KAC—Universitatea 1:0. Az Universitatea csapata elbizakodottan ment a küzdelembe a tartalmatlan KAC ellen, ennek dacára az első félidőben fölényben volt, eredményt azonban elérni nem tudott. A második félidőben a széllél hátban játszó KAC is többször hozza veszélybe az U. kapuát, és a 17-ik percben Barabás pompás lövése a győztes gólt eredményezi. A gól után az U. erőteljes támadásait a KAC könnyen visszaveri. A KAC a mezőny legjobb embere, a centerhalfot játszó Kulcsár, mellette még Lederer játéka érdemel említést. Az U. csapatának csak közvetlen védelme állt meg, halvesora sehol sem volt. A rendszertelen és kedv nélkül játszó csatársorban pedig még a nagy és Bonciucat sem nyújtott kielégítőt. Szika válogató bizottsági elnöke a mérkőzés után a következőképpen nyilatkozott: A mérkőzés eredménye: A fenevad csapata a pályán való jelenlététől visszahúzta magát, így az U. csapata a mérkőzésen a legnagyobb mértékben megérdemelt győzelmet aratott. A mérkőzésen az U. csapata a legnagyobb mértékben megérdemelt győzelmet aratott.

KKASE—Victoria 1:0 (0:0). Az első félidőben a széllél támogatott Victoria volt fölényben. A játék rövid megszakitásokkal csaknem mindig a KKASE kapuja előtt folyt le, azonban még így sem volt a Victoria csatársorának egyetlen komolyabb esélye gól elérésére. A második félidőben a széllél hátban játszó KKASE is szóhoz jut és a 17-ik percben Kaucsár lövése a Victoria kapusának hibájából utat talál a hálóba. A gól után a Victoria háttvédei durva játékba kezdenek, aminek következtében Dóczy jól megérdemelt kiállításra kerül. A Victoria tíz emberrel is erős támadásokat intéz a KKASE ellen, de a rosszul támogatott csatársor nem tud a jól tömörülő KKASE védelem ellen nem tud eredményt elérni. A KKASE-ban a közvetlen védelem tünt ki jó játékkal, míg a Victoria egyedül Palocsay és Barabás II. játéka érdemel említést. Czinczár bíráskodott.

Törekvés—NAC 1:0 (0:0). A váradai futballklub elnöke az első félidőben a Törekvésnek juttatta a legmagasabb díjat. Multheti vereségük után mindkét csapat fokozott ambícióval feküdt a játékba, melyet a Törekvésnek sikerült Ströck II. pompás fejes lövése a maga javára dönteni. A mérkőzést, amelyet Winkle István kolozsvári bíró vezetett, 5000 néző megnézte.

Makkabea—NSC 1:0 (0:0). Bajnoki mérkőzés.

Temesvár. Kinizei—Unirea 2:1 (0:1). A két temesvári rivális csapat küzdeleméből a Kinizsi csapata került ki megérdemelt győztesként. A gólokat Schiller rugta. **TAC—TMTE 3:0.** A gólokat Schneider és Österling lötték.

Arad. AAC—AMTE 1:1 (0:1). Az AMTE csapata révén vezetéshez jut, melyet a második félidőben Gencsy egyenlített.

Brassó. Olympia—Hargitta 2:1 (1:1).

Budapest. A magyar bajnokság derbije az UTE szenzációs győzelmével végződött, amennyiben 2:0 arányban győzte le az MTE csapatát. A gólokat Kósa és Bluhon lötte. Az UTE ezáltal behozta az MTK két pont előnyét és ismét nyitotta a magyar bajnokság kérdését. A budapesti második csapat, a VAC igazolta az utóbbi időben jó formájáról elterjedt híreket, eldöntetlenül végezve az FTC csapatával (0:0). Egyéb budapesti eredmények: **Törekvés—III. Ker 3:0;** **BTC—Vasas 2:1** nagy meglepetés. **Zugló—KAC 3:0.** A másodikosztályú bajnokságban a két rivális 33-as és UTSE találkozása nem hozott döntést (0:0), így tehát ennek a bajnokságnak a kérdése egyelőre nem tisztázódott. Mindkét csapat egyenlő

pontszámmal vezet a lista élén. **KAOE—BAK 1:0;** **NSC—Postás 4:1;** **VI. Ker.—BTK 3:0.** Magyarország futó bajnokságát 15 km távon a Csillaghegyi MOVE ötös csapata nyerte meg. Egyéni győztes a Csekei Csillaghegyi Move.

Bécsben az Olasz—Osztrák mérkőzés 0:0 arányban eldöntetlenül végződött. 30.000 néző.

Temesvár válogatott csapatai. Szika szöv. kapitány összeállította Temesvár válogatott csapatát, mely 22-én Kolozsvár ellen alábbi összeállításban fog szerepelni: Ritter, Hoksáry, Kozovits,

Matek, Weisz, Halmos, Tänzer, Frech, Schiller, Wetzler, Szilágyi. A Kolozsvár—Temesvár válogatott mérkőzés előtt a két város ifjúsági játékosai mérkőznek.

Dr. Steiner Sándor, a nagyváradi C. R. tagját a bukaresti C. C. rendeletére minden sport működéstől felfüggesztették. Legfőbb ideje volt.

A budapesti mezei futóverseny eredményei. Ifjúsági bajnokság: 1. Leimetter (BEAC). 2. Somogyi csapatbajnokságban: 1. MTE. 2. MTK. Szeniorverseny: 1. Cséky (Csillaghegyi). 2. Steiner. Csapatversenyben: 1. MTK. 2. FTC.

Kötött, szövött és norinbergi áruk nagy-kereskedése Oradea-Mare—Nagyvárad, Nagypiac-tér 1352

Schönberger, Spitz & Co.

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD), STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-üvegeket minden méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

KORONA

legizletesebb világos sör az elismert legjobb minőség

Gyár: Torda. Telefonszám: 5.

TORDAISÖRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Főraktár: Cluj, Caf. Dorobantilor 11. Telefon 394.

Elismert legjobb minőségű duplamalátá tápsör a

GLORIA

1436

Legnagyobb francia

DEL-AMERIKAI VONAL

Vezérképviselőt Nagyrománia részére

ADOLF SALOMON FIA

Bucuréstí, Str. Paris 14

Hajóra szállás:

Hamburg, Havre és Bordeaux-ban.

Kitűnő kiszolgálás, nagy kényelem, elsőrangú ellátás, gyors utazás, külön kajutok. 1542

Szőrme és szőnyeg molykár elleni megóvását és szőnyegek vaacum cleanerrel való portalanítását vállalja

DÉRI LAJOS

szücsmester

Cluj, str. Memorandului 3. (Unió-utca) Telefonszám 12—12

Radio hirdetés

Legjobb minőségű és gummitalpat

BIRSON

GUMMI SAROK

1928 április 17.
ar játszott. A más...
ami nagy tappsal...
sták. Az első pohá...
ndotta az énekesekr...
öntötte a vendégek...
Banescu egyetem...
a Cantarea Roma...
köszönte meg hála...
a kolozsvári roma...
este fél kilenc órak...
an ötödik zene-felo...
aja: Strausz Richa...
or
vagy Az elrabolt he...
Igen cseső mozihe...
engedélyezve. Jegye...
borbely. (Bálint B...
kkel Premierreprez...
loada: megkezdése...
kat bezárják. Jegye...
eményei: A fenevad...
nyolc pártitkító har...
nyolc bohózat arató...
hogy ezt a finom...
még egy előadás...
on épül fel 11 órak...
rekerülni.
iccióval és megfeszít...
péntek esti bemuta...
nek, a Nagyvárad...
sincs fog ezuttal st...
adásában a színház...
z. Még az agg Sze...
állalt benne. A kin...
szinrekerülni.
k a műsorán háro...
tizenhatodszor, vas...
zennyolcadszor fog...
ságot.
millió. Harmadik...
ure nagy sikert arat...
mánya 500 millió...
son Oláh Ferenc...
aki Szuggytit...
ozgó: Szodoma...
asztalt várakozás...
adásait. Ez a hata...
fesztető fordulat...
al, színészeinek tö...
kötés csúcára ker...
ből áll. Az első...
kedden és szerdán...
en és szombaton ad...
adás. Ez az Uránia...
on látható. A Szod...
p 8 órakor kezdőd...
ezt a kora délut...
n cárnó. Már esa...
Egyetem-mozgoban...
teljesen történelm...
en érdekes, izgalma...
fog csütörtökön...
Címe: A pletyka...
ható az Apolló-moz...
orfilm. Szerdán négy...
A zarándok naplój...
dau híres regényéb...
sa, Aage Fönsse...
u.
nden este 9 órakor...
1428

S hely, Cluj
s-u.) 33.
eket is kielégítő
zönyegeket
ikáju szőnyegek
át. 1540

Telefon 61.
kat összeszegezett
ndelésre azonnai
i aron 1361
TS fakeskedés
és ladagyár
antói-ut) 1 szám

b villanykörte
űfi kapható!

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 1.50 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 2.50 lei. Legkisebb apróhirdetés díja - 10 szög - 15 lei. Jelleg hirdetésekre semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkezett ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíttatnak. Erre a célra a hirdetési díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegkölttség fizetendő.

Szakácsnőnek ajánl-
kozik zsidó hához ügyes nő, ki a főzésben és ezzel hasonlatos összes háztartási dolgokban nagy jártassággal bír. Azonnal beléphet. Fizetés meg-egyzés szerint. Cím a kiadóban. 5444

Eladó egy teljesen
felszerelt mosódaberen-
dezés. Értekezhetni Sie-
gelstem Adolfnál Naszód.
5441

Jóforgalmu vidéki
órás- és ékszerészület
elkötözés miatt eladó.
Megkereséseket „Órás”
jeligére a kiadóba kérek.
5446

Nagyobb városban
kereskedő házasság cél-
jából keres izraelita kö-
épkoru urinót megfelelő
hozománnyal „Házasság”
jeligére. 5450

Eladó ház!

A Dávid Ferenc-utca
11. sz. alatti ház el-
adó beköltözhető la-
kással. Értekezni le-
het Spéter Mózes üz-
letében Széchenyi-tér
13 sz. 5430

Jelenleg állami ál-
lásban lévő 32 éves,
nős, gyermektelen or-
vos nagyobb üzennél,
gyártelepnél megfelelő
fizetésért és lakásért
állást vállal. Távolság
vasuti állomástól
vagy várostól nem ha-
tároz. Ha szükséges,
orvosi teendők mel-
lett bizalmi állást is
ellát. Szíves ajánlato-
kat „Orvos” jelige
alatt a kiadóhivatal
továbbít. 5445

10.000 zsák márványgolyó

érkezett 1358
Eisenstädter Fülöp és Tsa
cégnél Cluj, str. Regina Maria
(Deák F.-u.) 13. Gumi labda,
gyermekkosci, nürnbergi és galanterie
cikkek nagyban is állandóan kaphatók.

Viszonteladok- nak árkedvez- mény	ארטה כשר	Viszonteladok- nak árkedvez- mény
כשר	Szalámi	כשר
כשר		כשר
כשר		כשר

Naponta kapható frissen készült mindenemű
felvágottak és virsli
o o Ugyanott állandóan frissen szűrt o o

Arjegyzék és
הכשר
kivánatra
ingyen

liba
zsir kapható

Arjegyzék és
הכשר
kivánatra
ingyen

Szalámigyár R.-T.
Cluj, Malom-utca 8. 1455

ישיבות אונד תלמודי תורה!!

אין גראסער טראנספארט פאן איינע
שיכטיגע גמרות קינדער חומשים אונד
כ"ך איזט עבען אנגעלאנגט אונד ווירד צו
שטוינענד בילדיגע פרייע אויספערקויפט
מסכת ראש השנה
אין פראכטבאנד - Lei 20-
שים ווילנא משניות תפארת ישראל אונד
אללערליי חומל ספרים ערהאלטליך
חברות לומדי תורה ישיבה אונד שוהל-
פעראיינע ערהאלטען האדען פראכטבאנד
כעשעללענע אונד געדע ווערענע זינד אן צו רוסטען:
Libraria „Safurth“ Cluj.

DICK

Kartonok
Grenadinok 33

Vásznak
Zellerek 33

Duplászéles
0. al baltafok 59

Duplászéles
dipont Craponoh 98

Intőzetli gyapju
sál-etek 129

Duplászéles
costum
ortomarin
vidonságok 198

Férfi
barisnya 16⁵⁰

stb. stb.
Dick Jakob
és Fia
str. Regina Maria 5

SPECIÁLIS

BABY HÁZ

TETRA ÁRUK

„Hercules”
Áruház Cluj, 1458
str. Juliu
Maniu
8

Gyári lerakat korzó és sport
Gyermekkoscsikban
Baby-kelengyékben

Tetra áruk eredeti gyári árban.
Kötények, sapkák, harisnyák dus raktára.
Női lehérmű és baby-kelengyék gyára.
Gyermekkosci árjegyzék 2.- Lei portó-
költés (bélyegben) ellenében

Zsák, Ponyva
Vétel! 1424 Eladás!
Kölcsönintézet javítóműhely
saját cégjelzésű berendezéssel **Albala Izsó**
Timisoara, U Piata Traian 2. Sürgöncim: Albala,
Timisoara-Fabrica. Interurban telefon: 60 sz.

Zsák, Zsinog, Ponyva
Havas Dezső Timisoara

Csontzsirt
garantált 96-98%-os minőségben
minden mennyiségben prompt
szállít:
Agyag és Vegyipar R.-T.
Szatmár 1348

HAMBURG-AMERIKA vonal
együttes szolgálát az
United American Lines Inc-ai
vezérügynöksége
Lazar H. Lazarovitz
Timisoara: str. Mercy 2
Bucuresti: Calea Grivitei 183
Csernovitz: Rathausstrasse 9
Sighisoara: Piata Unirii 34

Indulás Hamburgból Newyorkba:
Reliance április 17
Mount Carroll április 19
Hansa április 26
Mount Clinton május 3
Bayern május 10
Reliance május 15
Mount Clay május 17
Thuringia május 24
Resolute május 29 1535